

Project funded by the EU Lifelong Learning Programme
Project Reference No. 527877-LLP-1-2012-1-UK-ERASMUS-ENW

Politika visokošolskega izobraževanja, kot velja za programe EIE na Norveškem

Ta dokument se nanaša le za izobraževanje na ravni 6 in višje v evropskem ogrodju kvalifikacij. Vsi izrazi v tem dokumentu imajo specifični pomen za Slovenijo in lahko imajo drugačen pomen, če se uporabljajo v kateri koli drugi državi.

Pregled zagotavljanja kakovosti

Norveška ima na splošno dve vrsti visokošolskih zavodov: Višješolski zavodi opravljajo predvsem poklicno usmerjene študijske programe, kot so inženirski programi, usposabljanje učiteljev in za različne zdravstvene poklice itd, in klasične univerze, ki ponujajo izobraževanje za bolj klasične akademske discipline, kot je naravoslovje, zgodovina, jeziki, družboslovje itd, brez določenega poklica v mislih. Nekateri izjeme so medicina, zobozdravstvo in psihologija. Visokošolski zavod je podoben (nekdanji) Politehnični Univerzi v Veliki Britaniji in Poklicni višji šoli (Fachhochschule) v Nemčiji.

Ti dve vrsti institucij imata različen akreditacijski status:

- Univerze so v celoti akreditirane in imajo pravico do ustanavljanja akademskih programov na vseh ravneh glede na odločitve, ki jih sprejme Univerzitetni svet.
- Višješolski zavodi so akreditirani za vzpostavitev strokovnih študijev, za magistrski in doktorski študij pa je potrebno zaprositi NOKUT za akreditacijo. Vendar, če ima Višješolski zavod akreditacijo za doktorski študij za določeno področje, je tudi akreditiran vzpostaviti, da lahko vzpostavi magistrski program za isto področje.
- Višješolski zavod lahko zaprosijo tudi za akreditacijo kot Univerza, pod pogojem, da je akreditirana za 4 doktorske programe. (Vendar pa je to politična odločitev, ki bo kot kaže z novo konservativno vlado, spremenjena).

Vsaka visokošolska ustanova na Norveškem mora imeti vzpostavljen sistem zagotavljanja kakovosti za preverjanje izobraževalnih programov. Ta sistem ocenjuje NOKUT (glej naslednji odsek) v intervalih 5-10 let (glej spodaj). Proces je podoben vrednotenju študijskih programov, tako v smislu procesa in rezultatov.

Zunanja evalvacija

NOKUT (norveška agencija za zagotavljanje kakovosti v izobraževanju) (1) je organ za kontrolo izobraževalne dejavnosti na vseh norveških visokošolskih ustanovah. Skozi postopek ocenjevanja NOKUT odloča o priznavanju notranjega sistema zagotavljanja

Project funded by the EU Lifelong Learning Programme
Project Reference No. 527877-LLP-1-2012-1-UK-ERASMUS-ENW

kakovosti institucije in opravlja preglede za ugotavljanje, če je njihova določba izobraževanja izpolnjuje nacionalne standarde kakovosti.

Tako NOKUT opravlja

- Akreditacijo sistema zagotavljanja kakovosti institucije
- Akreditacijo novih študijskih programov na institucijah, ki niso popolnoma akreditirane (strokovni, magisterij, doktorat)
- Redno vrednotenje obstoječih študijskih programov na Višjih šolah (strokovni, magisterij, doktorat), navadno vsakih 5-10 let. Klasične univerze niso ocenjevane tako pogosto.
- Analize in poročila v zvezi z norveško visoko šolsko krajino

Ustvarjanje novega programa

Za akreditacijo novih študijskih programov, NOKUT ocenjuje vlogo Visokošolskega zavoda. Vloga mora biti napisana v definirani strukturi in vsebuje elemente, ki zajemajo vse naslednje teme:

- pravni organizacijski okvir, vključno z vključevanjem študentov v upravljanje
- usposobljenost in število potrebnih delavcev
- študijski program, vključno z opisom, vsebino, metodami ocenjevanja, pomembnosti.
- pravila in predpisi za sprejem študentov, kot tudi zadostna baza za zaposlovanje za ohranitev stabilnega števila študentov v daljšem časovnem obdobju.

Spremembe obstoječih programov

Vse visokošolske ustanove lahko spremenijo študijske programe, za katere imajo samo-akreditacijo. Za ostale študijske programe mora biti NOKUT načeloma kontaktiran, toda majhne spremembe so lahko opravljene.

NOKUT tudi redno vrednoti obstoječe študijske programe, običajno v intervalih 5-10 let. Postopek ocenjevanja opravlja odbor, ki ga nominira NOKUT. Odbor sestavljajo strokovnjaki na tem področju, kot tudi predstavniki študentov. Ocena temelji na

- samo-evalvacijskem poročilu
- institucijski pregled vsebuje intervjuje z direktorji, fakulteto in študenti
- podatki delodajalcev ali organov delodajalca o ustreznosti

Vrednotenje je lahko zaključeno s priporočili za izboljšave ali v najslabšem primeru celo z odvzemom akreditacije.

Project funded by the EU Lifelong Learning Programme
Project Reference No. 527877-LLP-1-2012-1-UK-ERASMUS-ENW

Vpliv študentov na vsebino programa

Študenti so vključeni v proces zagotavljanja kakovosti na redni osnovi, tako od zunaj kot člani NOKUT odborov in notranje kot člani različnih organov, kot tudi z ocenjevanjem izvedbe za vsak predmet.

Po Zakonu o univerzi (2), ima vsaka visokošolska institucija Odbor za učno okolje, ki se osredotoča na vse vidike učnega okolja. Poleg tega ima vsak študijski program praviloma Odbor za študij s predstavniki študentov in osebja. Ta odbor svetuje odgovornemu oddelku glede na vse vidike izkušenj študentov, od praktičnih vprašanj o tem, kako program deluje, kot tudi komentarji o spremembah.

Nadalje, vsak predmet praviloma ocenijo sodelujoči študenti in tako podajo povratne informacije učiteljem, glede na to, kako poučevanje in učenje deluje v času učnega obdobja.

Vpliv industrije na vsebino programa

Industrija vpliva na vsebino programa na več načinov:

- Formalno navzven, tako da ima člana v NOKUT ocenjevalnem odboru
- Formalno interno, s tem, da ima člana v Univerzitetnih svetovalnih odborih in Fakultetnih svetovalnih odborih
- Neuradno, s povabili na pogovore z oddelki in fakulteto
- Neuradno, s predlagi za nove študijske programe, zaradi potreb industrije

Študenti s posebnimi potrebami - nekonvencionalnimi potrebami

Na nacionalni ravni, si za izboljšanje dostopa študentov do visokošolskega izobraževanja prizadeva organizacija Universell (3). Njena vloga je:

- Izboljšati dostopnost do visokošolskega izobraževanja za študente s posebnimi potrebami
- Ponujati informacije in znanje iz univerzalnega oblikovanja kot akademskem in strateškem terminu na področju visokega šolstva in uvesti univerzalno oblikovanje kot temo v ustreznih učnih načrtih.
- Podpora odborom za učno okolje na visokošolskih zavodih s svetovanjem o vprašanjih v zvezi z organiziranjem delovnih procesov in prednostnih nalog.

Po zakon o univerzi (2) morajo visokošolski zavodi študente s posebnimi potrebami "kolikor je mogoče podpreti". Vendar zahtevana raven akademskih dosežkov ne sme biti znižana.

V praksi, različne visokošolske institucije to zahtevo uresničujejo na različne načine, odvisno od njihovih resursov. Norveška univerza za znanost in tehnologijo - NTNU - (4) je

Project funded by the EU Lifelong Learning Programme
Project Reference No. 527877-LLP-1-2012-1-UK-ERASMUS-ENW

primer univerze z zelo dobrim sistemom. Najbolj splošna je podpora za študente s fizičnimi težavami, medtem ko duševne težave, vključno z učnimi težavami, niso dobro pokrite. Podpora pokriva predvsem dostop do stavb, podporo med predavanji npr. slepim ali gluhih osebam in posebni dogovori za opravljanje izpitov.

Organizacija za zaščito študentov (npr v Bergnu (5)) ponuja medicinsko, psihološko in svetovalno podporo študentom. Visokošolskih ustanov v ustreznem mestu so institucionalni člani, medtem ko so vsi vpisani študenti so člani študentske.

Mobilnost in proces vseživljenjskega izobraževanja

Norveška je polnopravna članica v sistemu vzgoje in izobraževanja v EU. SIU (6) je nacionalni organ za upravljanje nacionalnega programa mobilnosti, in deluje v imenu Ministrstva za šolstvo in v tesnem stiku z EU in z drugimi programi mobilnosti po svetu.

Vsaka visokošolska institucija ima mednarodno pisarno, ki je pristojna za administracijo pri mobilnosti študentov in osebja.

Norveški študentje so pozvani, da preživijo vsaj en semester v tujini kot del njihovega izobraževanja, običajno prek Erasmus izmenjave.

Mnoge visokošolske ustanove ponujajo tudi študij ob delu za študente, ki so zaposleni. Na voljo so tudi plačljivi tečaji za zaposlene v podjetjih.

Informacijski management

Institucionalne informacije so (seveda) na voljo v norveščini, vendar ima večina institucij tudi informacije v angleščini, čeprav v različnem obsegu in različne kakovosti. Večina informacij je na voljo brez prijave.

Viri

- 1 NOKUT web page: <http://www.nokut.no/en/>
- 2 Norwegian University Law: <https://lovdata.no/> (in Norwegian)
- 3 Universell: <http://www.universell.no/english/>
- 4 NTNU special needs: <https://innsida.ntnu.no/tilrettelegging>
- 5 Student Welfare Organisation in Bergen (SiB) http://www.sib.no/en?set_language=en
- 6 SIU: <http://www.siu.no/eng>